

سوال نمبر 1

پیر فتنل گجراتی لؤل پنجاہی حاصل انہیا
جاننا ایسا اہل سے گل رو؟

1۔ اقرار پیر فتنل گجراتی

پیر فتنل گجراتی پنجاہی انہیا سے

ہر مکہ سے نگہ شاہ نہیں ہے او پنیاں لؤل

پنجاہی انہیا سے او پنجاہی حاصل انہیا سے

کسی شاہ لؤل اس او پنیاں لؤل پنجاہی انہیا سے

آگے والے اکتھایا جانوال آتے ہندستان اور سنیاں اول پیمانے
دا امتا کے مجھد بھی تمہارے دستے میں۔

2- پیر فضل دی حیات کے اس جہانی

پیر فضل گمراہی دا اہل مال فضل
حسین ایہا۔ تے او سنیاں دے والد انال فضل مقبول
شاہ تے عبد الغفور قریشی بنیالی مدب دی کہانی
وچ او سنیاں دی اچھا کھنچ پیر اللہ (1896 وگھڑے میں)
او سنیاں دا جنم گمراہ وچ ہندویا۔ مڈھلی بچم
پران تے فارسی دی گھروں دا اول کیتی۔ تے الیں
دے پور لاہور اسلامپہ کالج وچ داڈا پراگین
سالی کھوں والد دی فادے وچ دے پور
وہ گئی تے مہو سنیاں کھنچ وچ اکھری دی کھری
مشروع کیتی وچ پور کھری پیر پور
میرے تے پینے گئی۔ او سنیاں دے دوست
میرے پندھم جیہالی اول پیر پور (پیر دی)
سے اٹھیں وچ او سنیاں دی عمر وچ وفات پور او سنیاں
اوٹ وچ پور پور تے او 20 آگے 1975 اول وفات
پور گئی

3- ادب و زندگی دا آغاز

شاہ عسری دا آغاز او سنیاں میں ہر کول پور
سے لکھ لیا سے تے اگے وچ پور اول پور
استاد پور لیا۔ آگے وچ شاہ عسری دا آغاز کیتی الیں
تو پور پور استا عمر کھی تے پور ادب وچ فارسی

مالا غزلاں (کھنیاں شروع کر دیتا، اس لئے)
فقیر محمد فقیر انساں نول غزلاں دا حافظ مشہور
نہیں۔

4- کلیات فعل گہرائی

انساں دی اپیل کتاب ۱۹۵۲ء
سارخ بونٹی تے اسپا دا ویسا جی ڈاکٹر ذیل
کہن تے کھیا ایل۔ تے اس دا انشاد
گہرائی دی دھرتی اماں دے نال ایل ڈاکٹر
ذیل دے بقول انساں تیں سنگریہ کرد
بھونے زمانہ تیل امدت تیل کھیا تہنک
سارخ بونٹی ویاں نول بونٹی تگیں تہ
نول دے دی وجہ نول انساں پیل کھیا
ایل۔

5- کلیات پیر فعل گہرائی دا اوپرواں

5.1 - انساں تے حمدیہ کلام نول آغاز

انساں تیں کلام دا آغاز تہنک شاعر تیں
کھیا ایل انساں تیں کلام دا آغاز
بعد وچ غزلاں دی طرواں شاعر کھن شروع
کرو تے تیں وچ، ادو تے فارسی دے نول انساں
دا انساں تیں۔

وہ لفظ ال او ج کسی طرح پہنچا سے یا میل کماندا
 کسی کرتے کو دل مہیا کہہ ویر تھلوا یا میل کماندا
5.2 مساوات داسیان

اوسیاں نہیں رسول دا آخری خطبہ
 داسیان دینا ایلا۔ جس ال او ج دیو بھائی چار دی
 منال ایلا دینا او ج کد کھری نظر میں آؤندی تے
 رسول نے آکھیا اسی میل دینا او ج دستو ر ایند
 پیر ال مہیا اول دیتے ہیں ایلا کسی غریبی
 نول کسی کھنچے تے کسی کھنچے نول غریبی تے
 گورے نول لالے تے مالے نول گورے
 کوکڑی فضیلت و اول میں سرور تے مقوی
 وے

جے کوئی غریبی میں گورے مالے دا
 کوئی کھت میں مسالوں ڈانٹاں دی
4.3 درویشی دا عالم

اوسیاں نول صبر و استقامت تے
 پیر پیر لادے تے گھول ایلا سلی سلی پیر دیانی
 لہریا اد سے نال عورت او ج اصناف
 دیوگا

پیش ال ظالم عیشی جین نول اول گتے
 وانگا فقیر ال

فنگ پیر کہ اللہ کے لئے یہاں سے لے لیں

عشق و اسیان

عشق ایک ایسا جذبہ اہل حوصلہ

ایسی چیز ہے جو اہل عقل و محسوبی سے علاوہ

کو نظر میں آتی ہے

انگور پھل اور جاسکے اہل عقل

در عشق اور امنی و الفل پھل ایسی

بیوی کیسی و الفل الفل پھل منہ سے

ایسی چیز ہے جو کہ ہونے خداوں کو جان والے

ہیٹیاں بکالائے و کوالی و ج، ہنہم

5.5 - عشق و اظہار

عشق انسان الفل خدا کی چیز ہے

فے انسان امویتیاں سے پہلے حوصلہ اوس

فلو ایچ کے ہنگ جاننا اہل - ایسی الفل کوئی اور

کوئی خود باقی پھل ہنہم

دے ہمت اب کوئی ہنہم کہم کرواوا

پہل خود ہی دیوانہ اپنی تربیت

دگاوالا

ہتی عربی فلامی لفظاں دا استعمال

المیں دی فارسی سے اردو و لفظ الفاظ
تہ مشق میں ہیں کیونکہ اولیوں (فعل و کلمہ) کے
میں والے سے ہیں یعنی اپنے اثر اور مثالوں
پہلے جوں جوں ملتا ہے۔

۹۰ اور مثال دی شاعر و صحابہ اردو سے فارسی
لفظوں کا ڈاڈا اور کلام کیا ہے اور بقول اخضر جعفری
بقول کمالیہ دانا اسلم

رو اور مثال دی شاعر و صحابہ اردو سے
فارسی اور مثال کلام کیا ہے اور بقول اخضر جعفری

اللہ والے جو کہیں پتھر ہیں اولیوں
ملا کے بنیاد
جو ذکر اس میں وچ اپنے کتب میں
تلاوا ہو یا
57 قائد اعظم مثال کتب دار المبار

اور مثال اولیوں نکالتا ان اولیوں سے
پیار سے ایسی ایسی دی دوسروں کے نالیوں
میتے ڈا اقبیا کتب میں

۱۰۰ قائد اعظم میری اردو کتب میں اور مثالوں
ع پروردگار دیا
میری تربیت سے بیوقوفی یاد مثالوں اور مثالوں

5.8. حنیفا لؤلؤ فرست

اپنے درویشوں کی فرست الیہ
جہوں اوہ خدادے قریب سے جانوا الیہ
حنیفا انس لؤلؤ فینگی نینل نگسی الیہ

لے سے جل اب اوقے حنیفا کوئی نہ سے
۹ ایل الختم نہ سے و ایل زبان نہ سے
5.9 حنیفا دی فود غرقی ادا الطیبا

۹ دے کے اپنا خون حنیفا لؤلؤ الیہ لبروان
حیرتھا
اونیال روکھا پیٹہ نہ سے پیا پیری لشی گچاوان

5.10. و غلطو زایدی علامت

جہوں النسل ادرویشوں کی علامت
تے سے الیہ الیہ انس لؤلؤ الیہ ہی جی جی لؤلؤ
حیرونی غلطی کی نظر آوزوی الیہ

۹ سودگری نینل عبادت افوازی الیہ
اے بے خیر اجرونی کھٹناوی لنگر
5.11. غزال دا درتاؤں

اونیال تے اپنی شاعری آوج

اردو شعریہ اور استعمال کے غزلوں کو کہیں نہیں

پہلے قول کے بعد دیکھیں الہامی اور ان کی
ان کے اور حافظہ کے غزل خواہ وہ غیر
5-11 - یہ دیکھیں غلطیاں کرنے والوں کی
فال حبیبہ اور ان کی

عجیب و غریب الہامی اور ان کی
تجربہ آزمائش کے دوران ان کی

6- غنی اور الہامی

6.1 تلخیص استعمال

اور ان کی الہامی اور ان کی
تلخیص استعمال کے لیے مثال کے طور پر
سری میں دی تلخیص استعمال کے لیے

بقول مسعود قمری

اور ان کی الہامی اور ان کی

حور الزلیخی نظر آؤندی الہامی

6.2 کسر استعمال

اور ان کی الہامی اور ان کی
وہ استعمال کے لیے الہامی اور ان کی

کافی مدد ملے جانے لگی (مسعود قریشی)

63 لفظی دی تکرار

اوسیاں دی **مشاعری** دے وچ لفظی

دی تکرار ملدی اہل

سوسو لفظی اوج کئی کئی ازاں **فحقیہ**
کے حیطے توں ایسے دے واں وچ

64 حوالات دا استعمال

اوسیاں پنہاں اپنی مشاعرے وچ کئی

حوالے استعمال کیتے ہن

7 - مشاعری تے اندر افکار

ایک تے لفظی دی تکرار ملدی

ایسے دو جاں اوسیاں دی مشاعری دا عرفی

تے بیسی مشاعری دے وچ کئی ایسے وی دی غلطی

اہل

بقول ڈاکٹر ذیلچن۔ کم اوسیاں دی مشاعری

دا ایسے گھومے اوسیاں دی وفات دے بعد

جھپیا اہل۔ ایسے کئی ایسے قول دے سنگی بارے

ڈاڑھے نہ مل سکے

۸۔ کس کا کس کا

پیر فضل گجراتی نہیں اپنی ہی زبان
بول اور بول مال ادیتا جس کی مثال نہیں ملتی
اور بول کھلیتے رہتا ہے وہ کس کا مال کس کا
کی سی۔ جس کا مطلب اس کا استعمال ہے
سی۔ اور مثال کی شاعری لکھنے والے
کے دلوں و ماعنقے شرکتی ہیں۔